

vesa in celo takrat, kedar cvetejo, ako jih namreč s zemljo in s vsemi koreninami vzdigneš in v vodo s kravnjakom in ilovico namešano položiš. Tako se tudi naj tanše koreninice ne posušijo.

Pokončanje hroščev.

Zlo veliki neprijatelji gospodarjev so hrošči in zatoraj jih pokončanje sila potrebno. Hrošče pobirati ne zadostuje, potrebno je tedaj, da se marljivo pobirajo in pokončujejo njihova jajca in iz njih izvaljeni ogriči; to pa se naj lažje zgodi, če se napravijo umetne in prilične valivnice, kamor hrošči svoja jajca vložijo. Zadost dobro je znano, da hrošči svoja jajca naj rajši vlegajo v toplo, rahlo zemljo in zatoraj je potrebno, da se jim take valivnice napravijo. Skušnja o tem se je že napravila v gosdnarstvu Bišofsrode v pruski Šleziji.

Prej ko so hrošči začeli letati se je napravilo 17 umetnih valivnic za hrošče in sicer tako-le: Na priličnem mestu so nametali 2—4 čevlje na dolgo in ravno tako široko, dobrega hlevnega gnoja in sicer na 5—6 palcev visoko, kteremu se je pridalo malo slame, ali kake druge strelje; na ta gnoj so nametali celo rahle drobne prsti in so površje popolnoma zgladili. Dokler so hrošči letali, se na teh valivnicah celo nič ni posebnega opazilo, nobene luknjice ni bilo videti, v katero bi morebiti hrošč jajca vlegel, pustili so je do konca julija celo pri miru, ko pa so po tem valivnice začeli razmetavati, so našli v gnoju onih, ktere so bile na senčnem mestu, veliko množino čez palec dolgih ogričev, v onih pa, ktere so bile na senčnem mestu, je bila nebrojna množina hroščevih jajec. Skupej znošene valivnice so sožgali.

Dopis.

Z Pohorja. Cela Blagotinškova armada se je v našem deželnem zboru vzdignola soper nas vboge Slovence. Posebno strastno so napadli našega prvega zagovornika častitega gospoda Hermana, kateri jim resnico govore je njihova ušesa zlo razdražil. Spoznali so, da kar gospod Herman v imenu Slovencev govori, je resnica, pa veljati ne pustijo. Jegovih dokazov ovrči niso mogli, zato pa so se v svojih govorih prav neolikano jemu nasproti obnašali. Neki gospod mu je celo očital, da to, kar on tirja, kar on govori, so le misli nekterih prenapetnežev, ljudstvo pa je z vsem celo zadovoljno. To ni res, le blaga želja je nasprotnikov. Ta gospod ne pozna slovenskega ljudstva, on ne ve kako semu godi, kako vzdihuje po pravici in enakopravnosti z drugimi narodi. Kolikokrat sem slišal, „da bi mi le vse v knjižico po slovensko gospodi pisali, po tem bi še vedel, kolikor sem plačal“. Glejte! Ne zaupa še vsak uradnikom, ampak misli, da ga vkanjujo, ker nemški brati ne zna. Ako ga o šoli prašaš, ti odgovori, da se zdaj Bog ve vse kaj učijo, sin pa še slovenski pisati ne zna. Ako jim omeniš o novih postavah o zakonskih, pa govoriš tako, kakor je v resnici, brez ovinkov, te pisano gledajo, ako ravno si njihov prijatelj. Zdaj pa prašamo ovega gospoda, ali je po takem gospod Herman le v imenu nekterih panslavistov, ali v imenu ljudstva govoril soper zaupnico? Še več so gospodi izmislili. Gospod Waser v 9. seji celo trdi, da na Štajarskem ni slovenskega prašanja, ter pravi, da v Gradcu v deželnem zboru ne sedijo Nemci, ne Slovenci nego Štajarci. Dragi gospod! To so izmišljotine to! Da pa na Štajarskem je slovensko prašanje, se prepričate, ako pogledate nekoliko v slovenske časnike, v kterih najdele, da je že okoli 23.000 je Slovencev enoglasno svoje želje izreklo, ktere so ravno tiste, za ktere se gospod Herman bojuje. Ne verujte samo „Pressi“ in „Tagespošti“. (Ktere vrednik je tudi 5000 Slovencev požrl, ker pravi, da se jih je v Žalcu le okoli 10.000 zbralo. Dobro prebavljanje!) Gospodu Hermanu pa rečemo vsi Slovenci: „Slava! Vi ste mož, kateri se vojskujete za naše pravice. Za vami stoji celi slovenski narod. Vzeli so vas sicer iz naše sredine, kar nas je zlo razžalilo, pa v naših slovenskih prsih bote živeli, dokler naše srce bije.

Opazka: Bral sem tudi v „Tagespošti“ pismo, ktero so Marnberžani poslali gospodu Hermannu, ker je rekel, da so z volitvo gospoda Šmida slovenski narod razžalili, kar je čista resnica. Gospoda, kateri je trdil, da človeka predstari

so bili orangutanji ali druge mrkovce, pri tem pa še rojen Avstrijan ni in naših slovenskih razmer in potreb ne pozna, nočemo za zastopnika imeti.

Pa se ve da nekterim ljudem se težko da kaj pametnega dopovedati.

Politični ogled.

Iz štajarskega deželnega zbora.

V 12. seji dežel. zbora dokazuje grof Lamberg v kratkem in jedernatem govoru, da še le bomo življali svobodo in se je prav veselil, ako se bode tudi naše ljudstvo prav omikalo, ktero se zatoraj mora dobro podučevati in zato nasvetuje, naj se v jeseni leta 1869 napravi razstava učnih pripomočkov in posledkov za ljudske šole. Nasvet se je obilno podpiral in izročil odboru za ljudske šole, da bi ga pretresel.

Lipold poroča o nekterih odstavkih deželnega računa za leto 1868. Za vinorejsko šolo v ali pri Mariboru se dovoli tudi 8000 gld.; kot izvanredna pripomoč srenjam na deželni meji se dovoli 1000 gld., da branijo, da se ne bi privlekla živinška kuga v deželo. Se potrdi.

Pa irhuber poroča v imenu deželnega odbora, da uradniki deželne blagajnice in računarstva odtihmal naj ne položijo več kavcije, kateri pa so jo že založili, jo naj dobijo nazaj. Nasvet obvelja brez vgovora.

Feyrer poroča v imenu finančnega odseka o deželnem računu za leto 1868 o raznih točkah, ktere se vse odobrijo.

Conrad poroča v imenu odbora za prošnje o prošnji okrajnega zastopništva v Voitsbergu, da se sme rešiti pobiranje in davki, kateri se davajo župnikom in šolskim učiteljem. Po daljem besedovanju se sklene, naj se imenovana prošnja izroči deželnemu odboru, kteremu se naj naroči, da se naj obrne do ministerstva, da ono naj prošnjo reši po poti postavnici; o splošnji rešitvi pa naj poroča dežel. odbor v prihodnjem deželnem zboru in naj stavi potrebne nasvete.

V 13. seji dežel. zbora 19. t. m. je bral naj prej dr. Vošnjak interpelacijo, ktero so stavili slovenski poslanci do vladinega zastopnika*) C. k. namestnik obljubi, da bo v jedni prihodnjih sej odgovoril. Dr. Vošnjak podpira svoj predlog po katerem bi se naj poravnala Dravina.

Pravi, da ima Dravina mnogo ovinkov in da so ti vzrok, da voda brege vedno bolj spodjedava in da se veliki kosi obdelane zemlje ali zgubljajo ali pa spremenijo v močvirje. Izvedenci cenijo škodo, ktera se je že s tem napravila, na 150—200 ralov travnikov in njiv. Lastniki ne morejo vse to obraniti in tudi občine ne morejo toliko zmagati, da bi zlo drage jezi mogli plačati. Tudi prekopi bi bili potrebni, da bi voda lažje odtekala itd. Iz teh razlogov priporoča svoj predlog visoki zbornici. Predlog je bil obilno podpiran in izročen deželnemu odboru.

Rechbauer poroča o vladinem predlogu zaradi spremembe §. 17. deželnega volilnega reda. Soglasno se je sprejel odborov nasvet, naj se potrdi osnovna postava, ktera določuje, kaj se ima zgoditi, če bi bil deželni poslanec obsojen na kazen. Drugi vladin predlog (kako bi se naj spremenil deželni volilni red zaradi izključenja od volilnega prava) še se enkrat da odboru, da še ga naj enkrat pretrese.

Okrajnemu zastopništvu v Ščavnici se dovoli, da sme pobirati 30% naklade od neposrednih davkov za okrajne potrebe.

V imenu finančnega odbora se poroča o proračunu za 1868.

V 14. seji dežel. zbora je poročal Conrad v imenu odbora za cestine zadeve in sicer v načrtu postave o oblasti in ravnanju v cestinih zadevah. Načrt se z malimi spremembami prime.

Dr. Flekh poroča v imenu odbora za cestine zadeve o deželnih postavi zastran cestinega izgleda in poroča tudi o vseh cestah v celi Štajarski, ki se imajo vvrstiti v prvi razred okrajnih cest, t. j. v take, ktere se bodo prihodnjič delale na deželne stroške. Na slovenskem Štajarju so se sledeče ceste vvrstile v prvi razred. Cesta od Ptuja čez sv. Trojico v Radgono; cesta od sv. Trojice čez st. Lenhart, Pesnico, st. Kunigundo, Luče, Arnež do Ivnika. Cesta od Spilfelda čez Murek, Radgona, sv. Križ, Ljutomer do Ormuža. Cesta od Poličan čez

*) Celo interpelacijo in vse govore naših poslancev v Štajarskem dežel. zboru prinesemo v prihodnjem listu. Vredn.

Podplat, Podčetrtek, št. Peter, do Brežec. Cesta od spodnjega Drauburga čez sloveni Gradec, št. Lenhart, zgornji Dolič, Hudolukno, Velenje v Arndorf in na stran od gornjega Doliča čez Vitanje, Konjice do Poličan. — Herman zagovarja svoj prodlog, da se naj tudi v prvi razred vrstila cesta od Ptujja čez Monšberg v Rogatec, kar se je tudi storilo. Dr. Vošnjak je predložil, da se tudi naj cesta od Pragerskega do slov. Bistrice v prvi red vrstila, kar se vendar ni dovolilo, odobril se je vendar predlog Vošnjakov, da naj deželni odbor to cesto pregleda in v prihodnjem deželnem zboru o nji poroča.

Lipold je predložil, naj se tudi v prvi razred vrstila cesta od Celja čez št. Juri v Šmarje, kar se vendar ni odobrilo.

Dr. Heschel, Feyrer, grof Kottulinsky, Schreiner so tudi predlagali, da bi se nekatere ceste v prvi razred vrstili, jihovi predlog vendar niso obveljali.

V gališkem dežel. zboru bo dotični odbor svetoval zboru adreso in resolucijo, ktera je že razglašena in v kateri Poljaki ostreje zahtevajo popolno avtonomijo Poljski in vse pravice, ktere narodu grejo; če se bo vstreglo Poljakom, pade dualizem. Zbor je tudi z veliko večino zavrgel rusinsko zaupnico in prošnjo na ministerstvo, po kateri bi se naj branila deembarska ustava.

Česki narodni poslanci bodo odgovorili skupno na povabilno pismo deželnega maršala.

V dalmatinskem deželnem zboru je 16 poslancev poprašalo vladu, kaj hoče storiti, da se zadosti narodnim poslancem, ki so bili v Spljetu zlo sirovo razžaljeni, vladin odgovor ni bil preveč pomirljiv.

Kar se tiče dr. Giskrove razsodbe v neki zakonski zadevi na Tirolskem proti Lasserju in za civilni zakon, se pravi, da so neki ministri bili celo drugega mnenja, in dalje se pravi, da bi se bil dr. Giskra ministerstvu odpovedal, če bi bilo ministersko svetovalstvo pod cesarjevim predsedstvom, njegovo razsodbo zavrglo.

Veliko pazljivost je v dotičnih krajih tudi vzbudilo to, da še se med Beustom in grofom Auersbergom zmirom neka razprtija nahaja in kakor se pravi, še od onega časa, ko je državni pečatnik brez Auerspergovega znanja se pogajal v Pragi z voditelji českega naroda. Pravi se tudi, da se grof Auersperg celo ne zlaže s politiko, s ktero se zdaj tako ostro nastopa proti Čehom. Kako neizmerno avtonomni so deželni zbori, se naj bolj vidi iz tega, da je grof Goluhovski, prinesel seboj povelje, da sme gališki deželni zbor pri prvem sklepu proti ustavi razpustiti in razpisati neposredne volitve za državni zbor. Čuje se tudi, da ima jednako povelje tudi Lasser, kar se tiče tirolskega deželnega zbora, če ne bi hotel potrditi postave o šolskem nadzorništvu.

Iz Beligrada se je pisalo, da so se bolgarski vporniki in Turki med Jelenom in Gabovo ostro prijeli in da je 200 Turkov na bojišču mrtvih ostalo in da so zgubili 4 topove.

Prusija je pustila na odpust 120.000 vojakov, iz Beroлина pa se poroča, da je Bismark za vojsko vnet. — Kako pa se to zlaže. —

Novičar.

15. t. m. je bil prvi zbor učiteljev ljudskih šol v Ljubljani. Kar smo o njem zvedeli je v kratkem to, da se je zbralo više 150 gospodov, da je bil za predsednika izvoljen g. Praprotnik in da so se vse razprava vršile tako lepo in mirno, da je bilo res veselje poslušati. Publih fraz tukaj celo ni bilo čuti, kakor so navadne v glasovitih nemških Lehrertagih na Dunaju in v Brnu; vsi govorniki so razlagali predmete, ki so bili iz življenja vzeti in vsi nasveti za praktično življenje so se stavljali, da se zboljša ljudska šola, povzdigne narodova omika in da pri vsem tem more učitelj živeti. Moramo reči, da so bile sklenjene prav koristne stvari. Slava tedaj našim slovenskim učiteljem!

Pretekli mesec je bil v Brnu drugi zbor nemških Lehrerjev ki še se je vendar dosta slabše obnašal kakor on na Dunaju, ker krika in vika je bilo spet prek in prek zadosti tako, da so neki govorniki morali celo iz odra pobegniti; opravili pa so toliko, kakor celo nič, ker sami ne vedo kaj hočejo in niso v ničem složni. — Nemška kultura.

Cesar in cesarica se odpeljeta 26. t. m. v Galicijo in ostaneta tam blizu 14 dni.

V Barkoli se je 18. t. m. že ustanovila čitalnica, na Občini pa se ustanovi 26. t. m.; prva se bo slovesno odprla konec tega meseca, druga pa začetka prihodnjega meseca. —

Pastirski list knjezoškofa v Lincu je konfisciran, ker je pisal o znanih verskih postavah v smislu papeževega nagovora. —

Pravi se, da okoli Prage hodijo zlo mnogi Prusi, ki marljivo pozvedavajo politične in društvene razmere in prav pridno risajo.

V Berlinu se pripravljajo že sobe, v katerih bosta stanovala francoski cesar in cesarica — če prideta tamo!

Iz Ljubljane smo tedni zvedeli prav neugodno novico: Pred dvema mesecema sta dva zastopnika izstopila iz okrajnega zastopništva, kterege večina je dozdej bila narodna. Pred kratkim je bila volitev — iz velikega posestva — in bila sta izvoljena dva nasprotnika z 11 glasi proti 10 narodnim! Zdaj je v okrajnem zastopništvu 15 nasprotnikov proti 15 narodnjakom. Pravi se, da je bil vzrok 6. volitve preveliko zaupanje narodnih z svoj vspeh. Ta volitev nam naj bode tedaj v izgled pri vseh prihodnjih, zmirom moramo še več budeti in marljivo delati.

Koroški rodoljubi so razposlali povabilo k taboru, ki se bode vršil 29. t. m., t. j. na dan sv. Mihela ob dveh popoldne pri srejskem prestojniku g. Jurju Krautu na Bistrici poleg Pliberka. — Tabor še sicer ni dovoljen, upa se vendar, da bode.

Gosp. poslanca Herman in Vošnjak sta dobila že više 13 telegramov iz vseh krajev Česke in Moravske, v katerih se jima zahvaluje česko-slovanski narod za njihovo pogumno in krepko zagovarjanje českih pravic in slovanske solidarnosti.

Ministerstvo kmetijstva je dalo štajarskemu gospodarstvenemu društvu 300 gl. v porabo, da bi se podiglo sejanje hmelja na Štajarskem.

Iz Londona se piše, da se je na Španjolskem punt popolnoma vzdignol in da Prim in Aoda gresta proti Madridu. — Pravi se tudi, da se je kraljica kraljevanju odpovedala.

Zastran gališkega vprašanja bode v kratkem ministerska seja in od rešenja tega vprašanja je odvisno, ali zdajno ministerstvo ostane ali ne.

13. do 16. preteklega meseca je bil v Peru-u v južni Ameriki tak strašen potres, da je porušil mnogo mest in trgov in da je pokončano više 20.000 ljudi.

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 50	4 90	4 90	4 40				
Rži	8 —	8 —	8 20	8 20				
Ječmena	2 20	—	8 20	3 —				
Ovsa	1 50	1 90	1 60	1 40				
Turšice (kuruze) vagan	2 60	3 —	2 80	2 80				
Ajde	3 —	—	3 40	2 80				
Prosa	2 80	3 —	3 —	—				
Krompirja	1 20	90	1 20	85				
Govedine funt	— 20	26	— 24	25				
Teletine	— 24	28	— 26	28				
Svinjetine črste funt	— 28	28	— 26	28				
Dry 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	9 —	8 50	10 —				
" 18" " " "	—	5 60	—	—				
" 36" mehkih " "	6 —	4 50	6 —	7 50				
" 18" " " "	—	8 60	—	—				
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	60	— 40	95				
" " mehkega " "	— 60	50	— 40	75				
Sena cent	1 20	—	— 75	1 —				
Slame cent v šopah	1 20	—	— 60	90				
" " za steljo	— 90	—	— 55	70				
Slanine (špeha) cent	40 —	38 —	42 —	38 —				
Jajec, pet za	— 10	— 10	— 10	— 10				

Cesarski zlat velja 5 fl. 51 kr. a. v.

Ažijo srebra 113.75.

Narodno drž. posojilo 61.40.

Loterijske srečke.

V Trstu 16. septembra 1868: **85 12 46 51 24**

Prihodnje srečkanje je 30. septembra 1868.